

Contabilitatea operatiunilor diverse

Operatiunile diverse evidentiază relatiile băncilor cu persoane fizice si juridice care se referă la următoarele aspecte:

- > datorii si creante privind personalul;
- > datorii si creante privind asigurările si contributiile sociale;
- > datorii si creante privind relatiile cu bugetul statului;
- > datorii si creante din relatiile cu asociatii si actionarii;
- > datorii si creante din relatiile cu diversi debitori si creditori.

Principiile de organizare a contabilității acestor operatiuni au la bază prevederile Legii contabilității nr.827/1991, modificată si completată prin OG nr.61/2001.

1 Contabilitatea datoriilor si creantelor privind personalul

Odată cu introducerea în România a sistemului de impozitare a venitului global, începând cu 01.01.2000, salariile acordate de bănci angajatilor se supun procedurii de globalizare în vederea determinării venitului anual global impozabil.

Sunt considerate venituri din salarii toate veniturile în bani si/sau în natură, obtinute de o persoană fizică ce desfășoară o activitate în baza unui contract individual de muncă, indiferent la perioada la care se referă, de denumirea veniturilor sau forma sub care ele se acordă, inclusiv indemnizatiile pentru incapacitate temporară de muncă, de maternitate si pentru concediul de îngrijire a copilului în vârstă de până la 2 ani.

Decontările cu personalul cuprind drepturile salariale, sporurile, adaosurile, premiile din fondul de salarii, indemnizatiile pentru concediile de odihnă si cele pentru incapacitate temporară de muncă suportate din fondul de salarii, precum si alte drepturi în bani si în natură datorate de bancă personalului pentru munca prestată.

Datoriile si creantele privind personalul apar în urma unor prestatii ale salariatilor, care sunt remunerate de bancă.

Sumele datorate si neachitate personalului (concediile de odihnă si alte drepturi de personal), respectiv eventualele sume ce urmează a fi încasate de la personal, se înregistrează la sfârșitul exercitiului ca alte datorii si creante în legătură cu personalul.

Drepturile de personal neridicate în termen de 3 zile se înregistrează într-un cont distinct pe persoane.

Retinerile din salariile personalului pentru cumpărări cu plata în rate, chirii sau alte obligatii datorate tertilor (popriri, pensii alimentare), se efectuează doar în baza unor titluri executorii sau ca urmare a unor relatii contractuale.

Datoriile față de personal pot fi clasificate în datorii curente aflate în termen de exigibilitate, datorii neexigibile si datorii provenind din salarii sau alte drepturi neridicate la termen.

La rândul lor, datoriile în termen pot fi clasificate în functie de sursa sau scopul pentru care se plătesc în: datorii care se suportă din fondul de salarii, datorii care se suportă din fondul de participare la profit si datorii care se suportă din fondul asigurărilor sociale.

Banca efectuează si retinerile din remuneratia personalului conform legislatiei în vigoare.

Plata salariilor nete, rămase după oprirea reținerilor, se face în numerar prin casierie sau prin virament în cont bancar.

Datoriile și creanțele privind personalul sunt înregistrate în contabilitate cu ajutorul contului 351 "Personal și conturi asimilate", dezvoltat pe mai multe conturi sintetice de gradul II, după cum urmează:

3511 „Personal - remunerații datorate”

3512 „Personal - ajutoare materiale datorate”

3513 „Participarea personalului la profit”

3514 „Avansuri acordate personalului”

3515 „Drepturi de personal neridicate”

3516 „Retineri din remunerații datorate terților”

3519 „Alte datorii și creanțe în legătură cu personalul”

Conturile 3511, 3512, 3513, 3515, 3516 sunt conturi de pasiv, se creditează cu sumele datorate de bancă salariaților și se debitează la plata acestora către salariați.

Contul 3514 "Avansuri acordate personalului" este un cont de activ, se debitează la plata avansului către salariați și se creditează la deducerea acestuia din salariu, în corespondență cu contul 3511 "Personal- remunerații datorate".

2 Contabilitatea datoriilor și creanțelor privind asigurările și protecția socială

Conform reglementărilor în vigoare, persoanele juridice și fizice care angajează personal salariat au obligația plății contribuției la sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, în funcție de condițiile de muncă în care este încadrat personalul angajat, și să contribuie la bugetul asigurărilor pentru somaj, într-o cotă stabilită, aplicată asupra fondului total de salarii brute lunare. Contribuțiile suportate de bancă sunt următoarele:

> contribuția pentru formarea fondului de asigurări sociale, stabilită în funcție de condițiile de muncă (la bănci sunt condiții normale de muncă, procentul fiind de 24,5% din salariul brut);

> contribuția la asigurările sociale de sănătate (7%);

> contribuția la fondul de somaj (3,5%);

> fondul pentru accidente și boli profesionale (0,5%).

Contribuțiile suportate de angajat sunt următoarele:

> contribuția la fondul de asigurări sociale (9,5%);

> contribuția la asigurările sociale de sănătate (6,5%);

> contribuția la fondul de somaj (1%);

> impozitul pe salarii.

Contabilitatea decontărilor privind asigurările sociale cuprinde obligațiile suportate de angajator (bancă), și de angajat.

Pentru evidențierea datoriilor și a creanțelor privind asigurările și protecția socială se utilizează contul 352 "Asigurări sociale, protecție socială și conturi

asimilate. Acest cont are mai multe conturi sintetice de gradul II și III pe feluri de contribuții, astfel:

3521 „Asigurări sociale”

0 „Contribuția unității la asigurările sociale”

- 1 „Contributia personalului pentru pensia suplimentară"
- 2 „Contributia angajatilor pentru asigurările sociale de sănătate"
- 3 „Contributia angajatorului pentru asigurările sociale de sănătate"
- 3522 „Ajutor de somaj"
- 0 „Contributia unității la fondul de somaj"
- 1 „Contributia personalului la fondul de somaj"
- 3526 „Alte datorii si creante sociale"
- 0 „Alte datorii sociale"
- 1 „Alte creante sociale"

Toate conturile sunt de pasiv, exceptie făcând contul 35262 "Alte creante sociale", care este de activ.

Conturile de pasiv se creditează la înregistrarea datoriei de plată față de bugetele asigurărilor si protecției sociale si se debitează la stingerea acestor obligatii, prin efectuarea vărsămintelor.

3 Contabilitatea datoriilor față de bugetul statului, fonduri speciale si conturi asimilate în cadrul decontărilor cu bugetul statului si fondurile speciale se cuprind: impozitul pe profit, taxa pe valoare adăugată, impozitul pe salarii, subventiile de primit si alte impozite, taxe si vărsăminte asimilate.

Contul 353 „Bugetul statului, fonduri speciale si conturi asimilate" prezintă următoarele conturi sintetice de gradul II si III:

- 3531 „Impozitul pe profit"
- 0 „Impozitul pe profitul curent"
- 1 „Impozitul pe profitul amânat"
- 3532 „Taxa pe valoare adăugată"
- 0 „TVA de plată"
- 1 „TVA de recuperat"
- 0 „TVA deductibilă"
- 1 „TVA colectată"
- 2 „TVA neexigibilă"
- 3533 „Impozitul pe salarii"
- 3534 „Subventii"
- 3536 „Alte impozite taxe si vărsăminte asimilate"
- 3538 „Fonduri speciale, taxe si vărsăminte asimilate"
- 3539 „Alte datorii si creante cu bugetul statului"
- 0 „Alte datorii față de bugetul statului"
- 1 „Alte creante față de bugetul statului"

Metodologia de calcul a impozitului pe profit, obligă agentii economici să contabilizeze impozitele exigibile si/sau aferente anului fiscal la care se referă.

Baza de calcul a impozitului pe profit este profitul impozabil care se calculează ca diferență între veniturile realizate din orice sursă si cheltuielile efectuate pentru realizarea acestora, dintr-un an fiscal din care se scad veniturile neimpozabile si se adaugă cheltuielile nedeductibile, conform relatiei:

$$P_{im} = V_t - C_t - V_n + C_{,,}$$

P_{jm} - profitul impozabil

C_t - cheltuieli totale

V_n - venituri neimpozabile

C.,- cheltuieli nedeductibile

în categoria veniturilor neimpozabile se cuprind:

- > dividendele primite de către o persoană juridică română de la o altă persoană juridică română;
- > diferențele favorabile de valoare ale titlurilor de participare înregistrate ca urmare a încorporării rezervelor, a beneficiilor sau a primelor de emisiune ori compensarea unor creante de la societatea la care se detin participatiile;
- > veniturile rezultate din anularea datoriilor care au fost considerate cheltuieli nedeductibile, precum și din anularea provizioanelor pentru care nu s-a acordat deducere sau a veniturilor realizate din recuperarea unor cheltuieli nedeductibile.

Cheltuielile nedeductibile la calculul impozitului pe profit sunt reglementate în legea 414/2002, art.8. Specific activității bancare sunt următoarele:

- > rezerva, în limita a 5% din profitul contabil, până ce aceasta va atinge a cincea parte din capitalul social subscris și vărsat;
- > sumele utilizate de bănci și cooperativele de credit pentru constituirea și majorarea rezervelor și provizioanelor sunt deductibile;
- > cheltuielile cu dobânzile sunt integral deductibile în cazul în care gradul de îndatorare a capitalului este mai mic decât 1;
- > în cazul leasingului financiar utilizatorul deduce dobânda, iar în cazul leasingului operational utilizatorul poate deduce chiria.

La bănci, impozitul pe profit se calculează lunar, cumulat de la începutul anului. Taxa pe valoare adăugată datorată bugetului de stat se stabilește lunar, pe bază de decont, ca diferență între valoarea taxei exigibile bunurilor livrate sau serviciilor prestate (35327 „TVA colectată”) și a taxei deductibile pentru cumpărările de bunuri și servicii (35326 „TVA deductibilă”).

Diferența de taxă, în plus sau în minus, între TVA colectată și TVA deductibilă se înregistrează în conturi distincte (35323 „TVA de plată”, respectiv 35324 „TVA de recuperat”) și se regularizează în condițiile legii.

Conturile 35324 „TVA de recuperat” și 35326 „TVA deductibilă” sunt conturi de activ, 35323 „TVA de plată”, 35327 „TVA colectată” sunt de pasiv, iar 35328 „TVA neexigibilă” este cont bifuncțional. Evidențierea înregistrărilor privind TVA-ul este identică ca în contabilitatea financiară,

De remarcat că societățile bancare sunt exceptate de la plata TVA. Băncile sunt obligate la plata TVA în condițiile legii, pentru alte lucrări și servicii care nu se încadrează în specificul bancar.

Contul 3531 „Impozitul pe profit”, reflectă obligațiile de plată, privind impozitul pe profit față de bugetul statului, fiind un cont de datorii.

Contul 3531 „Impozitul pe profit” poate prezenta și sold debitor, reflectând creanțe față de bugetul statului din impozitul pe profit vărsat în plus.

Contul 3531 „Impozitul pe profit” are două conturi sintetice de gradul III: 35311 „Impozitul pe profit curent” și 35312 „Impozitul pe profit amânat”.

Contul 35311 „Impozitul pe profit curent”, este un cont bifuncțional. Se creditează cu sumele datorate bugetului de stat, reprezentând impozitul pe profit, în corespondență cu contul 6911 „Cheltuieli cu impozitul pe profit curent”. Se debitează cu sumele virate la bugetul statului reprezentând impozitul pe profit. Soldul creditor reprezintă sumele datorate, iar soldul debitor ne arată sumele vărsate în plus.

Cu ajutorul contului 35312 „Impozitul pe profit amânat” se tine evidenta impozitului pe profit amânat, determinat în conformitate cu IAS 12 „Impozitul pe profit”.

Acest cont este un cont bifuncțional.

În creditul contului se înregistrează sumele datorate reprezentând impozitul pe profit amânat, în corespondență cu contul 6912 „Cheltuieli cu impozitul pe profit amânat”. În debitul contului se înregistrează sumele de recuperat reprezentând impozitul pe profit amânat, în corespondență cu contul 791 „Venituri din impozitul pe profit amânat”.

Soldul creditor reprezintă sume datorate, iar soldul debitor sumele de recuperat.

Conturile 3533 „Impozitul pe salarii”, 3536 „Alte impozite și taxe asimilate”, sunt conturi de pasiv, se creditează la constituirea obligației de plată și se debitează la efectuarea plății.

Contul 3534 „Subvenții” este un cont de activ, se debitează la înregistrarea subvenției și se creditează la încasarea ei.